

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/119/2006

OPINIE O DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA I PARLAMENTU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

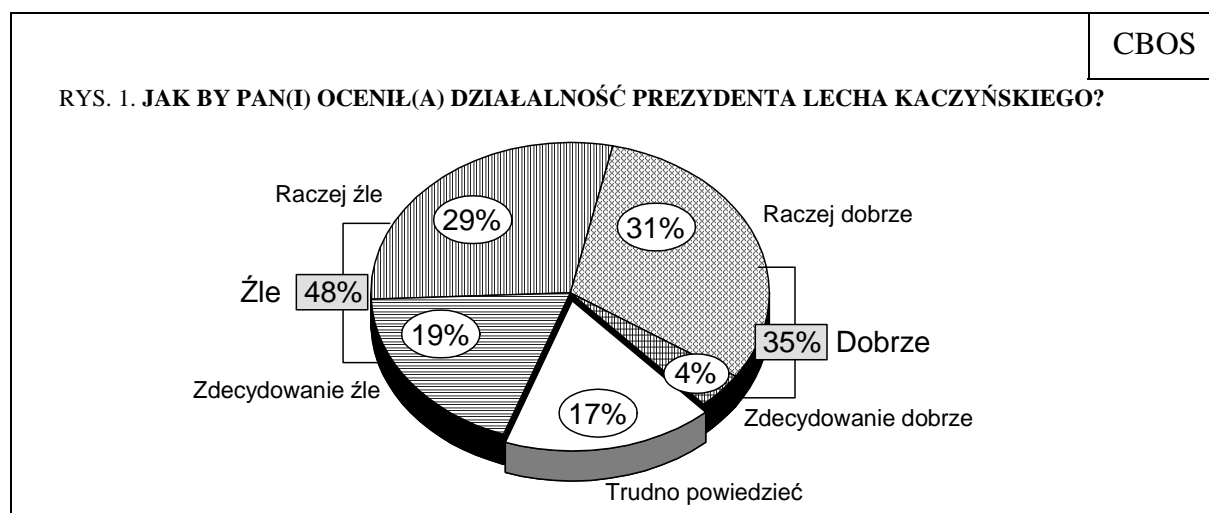
WARSZAWA, LIPIEC 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Badanie, którego wyniki przedstawiamy, zrealizowane zostało w pierwszych dniach lipca¹, a więc zanim jeszcze rozwinęła się w mediach polemika dotycząca odwołania szczytu Trójkąta Weimarskiego i nagłośniona została sprawa obraźliwego wobec prezydenta Lecha Kaczyńskiego artykułu w „Tageszeitung”. Okoliczności te nie mogły więc wpłynąć na omawianą poniżej ocenę działalności prezydenta.

W porównaniu z początkiem czerwca oceny działalności prezydenta Lecha Kaczyńskiego praktycznie się nie zmieniły – Polacy częściej wyrażają się o niej negatywnie niż pozytywnie. Dwupunktowy wzrost ocen dobrych i taki sam spadek ocen złych mieszczą się w granicach błędu statystycznego.

Jednak patrząc na comiesięczne oceny z nieco dłuższej perspektywy obserwujemy obecnie trend korzystny dla prezydenta. W pierwszych miesiącach sprawowania urzędu Lech Kaczyński oceniany był wprawdzie gorzej od poprzednika, lecz pozytywne oceny jego

---

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (194) przeprowadzono w dniach 1-4 lipca 2006 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

działalności przeważały nad negatywnymi. W lutym i marcu odnotowaliśmy znaczny spadek wysokiej pierwotnie liczby badanych powstrzymujących się od oceny i – w konsekwencji – większy wzrost odsetka opinii krytycznych niż pozytywnych. Pomiedzy marcem a kwietniem nastąpił dodatkowo znaczący spadek odsetka ocen pozytywnych i odtąd przeważają oceny negatywne. Jednak od maja obserwujemy bardzo powolną, lecz systematyczną poprawę ocen działalności urzędu prezydenta. Wprawdzie nadal przeważa dezaprobata, jednak w porównaniu z kwietniem przewaga ta nie jest już tak znaczna - zmniejszyła się z 18 do 13 punktów.

Tabela 1

Oceny prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany VI-VII 2006
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2005									2006							
w procentach																	
Dobra	47	46	46	45	52	46	52	61	55	39	42	41	31	32	33	35	+2
Zła	40	43	40	45	38	44	38	30	36	16	29	37	49	49	50	48	-2
Trudno powiedzieć	13	11	14	10	10	10	10	9	9	45	29	22	20	19	17	17	0
Do grudnia 2005 roku oceny dotyczyły Aleksandra Kwaśniewskiego, a od stycznia 2006 – Lecha Kaczyńskiego																	

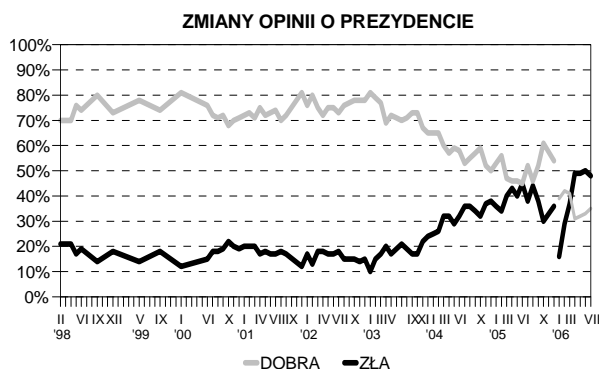

Tabela 2

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich	Ocena działalności prezydenta		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Lecha Kaczyńskiego	60	23	17
Donalda Tuska	14	75	11
Nie głosujący	25	53	22

Opinie o pracy obecnego prezydenta są silnie zróżnicowane społecznie i demograficznie (patrz tabela aneksowa). Aprobata wyraźnie rośnie wraz z wiekiem badanych, a jest tym rzadsza, im są lepiej wykształceni. Pozytywne oceny działalności Lecha Kaczyńskiego są najczęstsze wśród osób w wieku emerytalnym (50%) oraz w grupie rolników (51%). Przeważają także wśród respondentów najmniej wykształconych (43%) oraz tych, którzy deklarują częste uprawianie praktyk religijnych (49%). Wśród ogółu mieszkańców wsi oceny pozytywne (41%) równoważą się z negatywnymi (41%). W pozostałych grupach społecznych i kategoriach demograficznych przeważa dezaprobata działalności prezydenta. Najsilniejsza jest ona wśród kadry kierowniczej i inteligencji (70% ocen negatywnych) oraz badanych z wyższym wykształceniem (65%).

Także poglądy polityczne respondentów bardzo silnie różnicują opinie o pracy prezydenta. Badani o orientacji lewicowej są w zdecydowanej większości krytyczni (72%), podczas gdy wśród deklarujących poglądy prawicowe przeważają, choć nie aż w tak dużym stopniu, oceny pozytywne (52%).

Powstaje pytanie, jak zależność ocen od poglądów politycznych przekłada się na sympatie partyjne? Nie jest to przełożenie proste.

Działalność Lecha Kaczyńskiego jako prezydenta jest aprobowana przede wszystkim przez elektorat jego macierzystej partii. Ponad trzy czwarte zwolenników PiS pozytywnie ocenia jego działalność, natomiast zaledwie co ósmy wyraża się o niej krytycznie. Aprobata działalności Lecha Kaczyńskiego przeważa także wśród zwolenników Samoobrony związanej z PiS-em koalicją rządową, jednak co trzeci wśród nich wyraża dezaprobatę.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Ocena działalności prezydenta		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	78	12	10
Samoobrona	62	31	7
PO	14	77	9
SLD	11	86	3
Niezdecydowani	31	37	32
Niezamierzający głosować	25	53	22

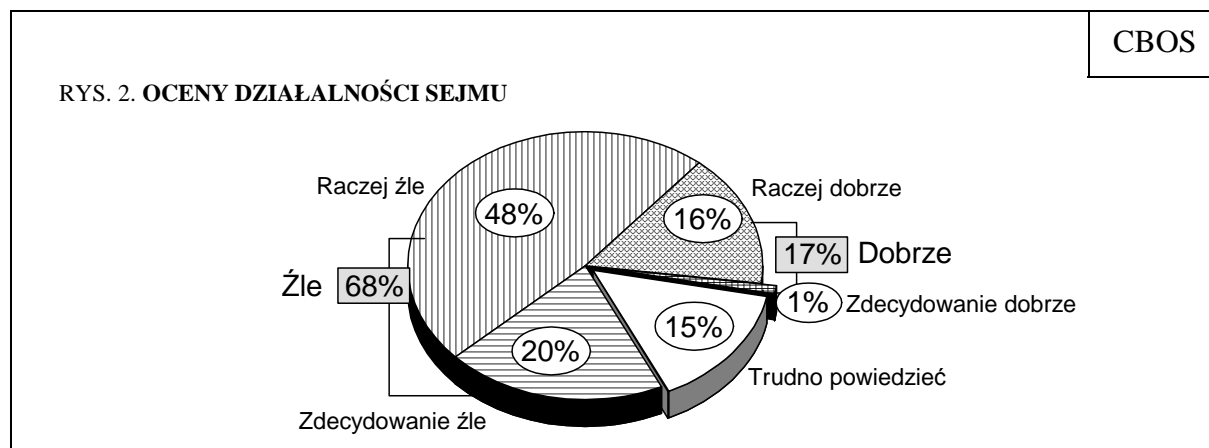
* Nie zamieściliśmy opinii zwolenników dwóch z sześciu partii politycznych zasiadających obecnie w Sejmie (LPR i PSL) ze względu na ich zbyt małą liczebność w badanej próbie

Zwolennicy partii opozycyjnych są zdecydowanie bardziej krytyczni wobec prezydenta. W elektoracie SLD dezaprobata jest niemal powszechna, a wśród sympatyków PO ponad trzy czwarte ocenia negatywnie działalność Lecha Kaczyńskiego.

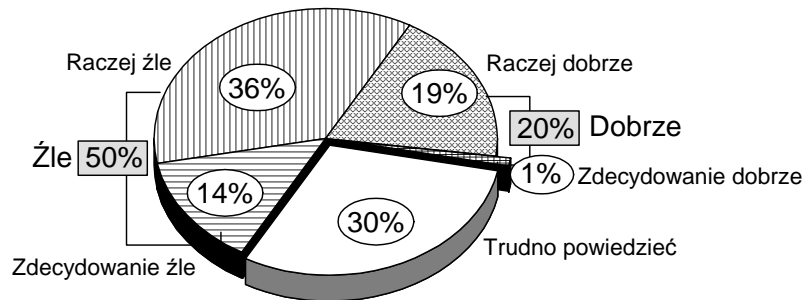
Badani niemający wykrystalizowanych preferencji partyjnych, ale deklarujący gotowość udziału w ewentualnych wyborach podzielili się na trzy grupy o zbliżonej liczebności, przy czym stosunkowo najliczniejsza wśród nich to osoby krytyczne wobec prezydenta. Natomiast wśród niezamierzających uczestniczyć w ewentualnych wyborach ponad połowa ocenia Lecha Kaczyńskiego negatywnie, a tylko jedna czwarta pozytywnie.

OCENY SEJMU I SENATU

Zdecydowana większość badanych (68%) negatywnie ocenia pracę Sejmu, a co drugi (50%) krytykuje działalność Senatu. Charakterystyczne jest, że niemal co trzeci pytany powstrzymał się od oceny izby wyższej parlamentu, co wynika zapewne z mniejszej orientacji w jej pracy.

RYS. 3. OCENY DZIAŁALNOŚCI SENATU

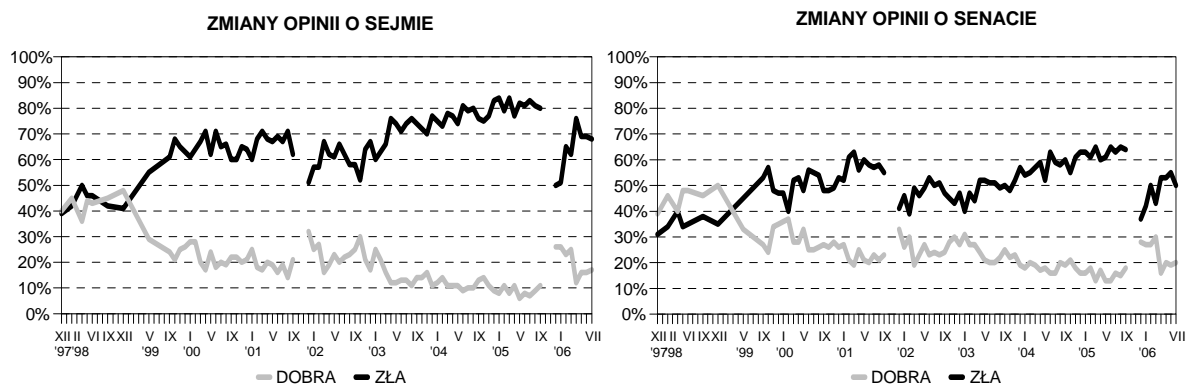

Oceny Sejmu nie zmieniają się od trzech miesięcy, natomiast Senatowi w stosunku do poprzednich miesięcy nieco ubyło ocen negatywnych. Wprawdzie obecnie praca obydwu izb parlamentu jest oceniana gorzej niż na początku jego kadencji, ale nadal jest lepiej postrzegana niż działalność Sejmu i Senatu w ostatnich miesiącach poprzedniej kadencji.

Tabela 4

Oce- niane insty- tucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany VI-VII 2006	
		III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI		VII
		2005							2006								
		w procentach															
Sejm	dobra	8	11	6	8	7	9	11	26	26	23	25	12	16	16	17	+1
	zła	84	77	82	81	83	81	80	50	51	65	62	76	69	69	68	-1
	Trudno powiedzieć	8	12	12	11	10	10	9	24	23	12	13	12	15	15	15	0
Senat	dobra	13	17	13	13	16	15	18	28	27	27	30	16	20	19	20	+1
	zła	65	60	61	65	63	65	64	37	42	50	43	53	53	55	50	-5
	Trudno powiedzieć	22	23	26	22	21	20	18	35	31	23	27	31	28	26	30	+4

Oceny bieżącej kadencji parlamentu od grudnia 2005 roku

Zarówno Sejm, jak i Senat oceniane są podobnie przez badanych należących do różnych grup społecznych i kategorii demograficznych. Można jedynie zauważyć, że wyższy poziom wykształcenia w pewnym stopniu sprzyja częstszym pozytywnym opiniom o pracy senatorów. W obydwu przypadkach natomiast oceny te dość wyraźnie różnicuje sytuacja materialna badanych. Im lepiej postrzegają tę sytuację, tym częściej pozytywnie oceniają zarówno Sejm, jak i Senat (patrz tabele aneksowe).

Czynnikiem różnicującym oceny parlamentu jest także orientacja polityczna. Badani deklarujący poglądy reprezentowane przez większość w Sejmie i Senacie, obecnie – prawicowe, łaskawszym okiem patrzą na pracę obu izb.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Ocena działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	32	56	11
Samoobrona	37	58	5
PO	14	80	6
SLD	15	85	0
Niezdecydowani	14	59	27
Niezamierzający głosować	12	69	19

Również w tym przypadku przełożenie na sympatie partyjne nie jest jednoznaczne. Zwolennicy partii koalicji rządowej częściej oceniają pracę Sejmu pozytywnie niż elektorat partii opozycyjnych. Ta zależność jest klarowniejsza niż zależność od deklarowanych poglądów. Jednak należy podkreślić, że także wśród zwolenników partii tworzących w Sejmie większość przeważa krytycyzm wobec działalności tej izby.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **prezydenta Lecha Kaczyńskiego?**

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	48	17	950
Płeć				
Mężczyźni	37	46	16	448
Kobiety	32	50	18	502
Wiek				
18-24 lat	27	53	20	147
25-34	24	61	15	166
35-44	34	50	16	138
45-54	31	53	16	200
55-64	41	44	15	126
65 lat i więcej	52	27	21	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	41	41	18	354
Miasto do 20 tys.	28	51	21	127
20-100 tys.	31	53	16	187
101-500 tys.	30	53	17	169
501 tys. i więcej mieszk.	35	55	11	113
Wykształcenie				
Podstawowe	43	35	22	282
Zasadnicze zawodowe	37	48	15	243
Średnie	28	55	16	325
Wyższe	26	65	9	100
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	70	8	57
Prac.umysł.niż.szczebła	24	57	19	83
Pracownicy fiz.- umysł.	29	58	13	87
Robotnicy wykwalifikowani	35	48	17	84
Robotnicy niewykwalifik.	38	51	11	41
Rolnicy	51	32	17	50
Pracujący na własny rach.	34	37	29	28
Bierni zawodowo				
Renciści	34	45	20	101
Emeryci	50	33	17	207
Uczniowie i studenci	19	56	25	45
Bezrobotni	30	58	13	111
Gospodynie domowe i inni	21	53	26	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	56	15	128
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	36	53	11	64
sekt. pryw. poza rolnict.	28	56	16	191
prywatnym gosp. rolnym	50	35	16	45
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	38	48	15	109
301-500	32	50	18	130
501-900	37	46	17	234
901-1200	39	54	7	82
Powyżej 1200 zł	38	53	9	65
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	30	54	16	267
Średnie	35	45	21	414
Dobre	39	48	12	268
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	49	31	20	85
Raz w tygodniu	41	43	16	456
1-2 razy w miesiącu	35	50	16	144
Kilka razy w roku	19	64	17	152
W ogóle nie uczestniczy	22	59	19	112
Poglądy polityczne				
Lewica	23	72	5	125
Centrum	25	58	17	271
Prawica	52	37	11	299
Trudno powiedzieć	30	40	30	254

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	68	15	950
Płeć				
Mężczyźni	20	70	10	448
Kobiety	15	67	18	502
Wiek				
18-24 lat	21	65	13	147
25-34	14	79	7	166
35-44	14	66	20	138
45-54	17	72	11	200
55-64	19	69	12	126
65 lat i więcej	19	56	24	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	63	18	354
Miasto do 20 tys.	14	72	15	127
20-100 tys.	15	75	10	187
101-500 tys.	19	67	14	169
501 tys.i więcej mieszk.	18	70	12	113
Wykształcenie				
Podstawowe	18	62	21	282
Zasadnicze zawodowe	20	70	10	243
Średnie	16	70	14	325
Wyższe	15	77	8	100
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	67	11	57
Prac.umysł.niż.szczebła	8	75	17	83
Pracownicy fiz.- umysł.	19	74	7	87
Robotnicy wykwalifikowani	22	68	10	84
Robotnicy niewykwalifik.	17	73	10	41
Rolnicy	25	58	17	50
Pracujący na własny rach.	24	58	18	28
Bierni zawodowo				
Renciści	18	62	20	101
Emeryci	19	64	18	207
Uczniowie i studenci	20	67	13	45
Bezrobotni	10	80	10	111
Gospodynie domowe i inni	13	68	20	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	18	72	10	128
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	18	66	16	64
sekt. pryw. poza rolnict.	18	70	12	191
prywatnym gosp. rolnym	19	65	16	45
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	13	75	11	109
301-500	15	72	13	130
501-900	17	67	16	234
901-1200	23	65	12	82
Powyżej 1200 zł	22	65	14	65
Ocena własnych war. mater.				
Źle	12	76	13	267
Średnie	16	67	17	414
Dobre	25	62	13	268
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	54	20	85
Raz w tygodniu	18	65	17	456
1-2 razy w miesiącu	16	76	8	144
Kilka razy w roku	12	77	11	152
W ogóle nie uczestniczy	18	68	15	112
Poglądy polityczne				
Lewica	14	81	4	125
Centrum	17	71	11	271
Prawica	23	67	9	299
Trudno powiedzieć	12	59	29	254

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **Senatu**?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	50	30	950
Płeć				
Mężczyźni	23	51	26	448
Kobiety	18	48	34	502
Wiek				
18-24 lat	25	48	27	147
25-34	17	60	23	166
35-44	20	42	38	138
45-54	18	55	27	200
55-64	24	51	25	126
65 lat i więcej	19	40	41	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	46	35	354
Miasto do 20 tys.	18	53	30	127
20-100 tys.	16	56	27	187
101-500 tys.	25	45	29	169
501 tys.i więcej mieszk.	27	53	20	113
Wykształcenie				
Podstawowe	16	47	37	282
Zasadnicze zawodowe	18	54	28	243
Średnie	25	48	27	325
Wyższe	22	53	26	100
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	29	51	20	57
Prac.umysł.niż.szczebla	15	51	34	83
Pracownicy fiz.- umysł.	27	56	17	87
Robotnicy wykwalifikowani	19	47	34	84
Robotnicy niewykwalifik.	17	53	30	41
Rolnicy	20	49	31	50
Pracujący na własny rach.	33	25	42	28
Bierni zawodowo				
Renciści	19	45	37	101
Emeryci	23	45	32	207
Uczniowie i studenci	26	51	23	45
Bezrobotni	13	63	24	111
Gospodynie domowe i inni	9	52	39	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	50	28	128
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	49	27	64
sekt. pryw. poza rolnict.	22	49	29	191
prywatnym gosp. rolnym	20	55	25	45
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	17	55	28	109
301-500	12	58	30	130
501-900	20	47	33	234
901-1200	26	46	28	82
Powyżej 1200 zł	36	41	23	65
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	14	60	26	267
Średnie	20	49	32	414
Dobre	28	41	31	268
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	34	39	85
Raz w tygodniu	20	48	31	456
1-2 razy w miesiącu	21	56	23	144
Kilka razy w roku	17	55	27	152
W ogóle nie uczestniczy	18	52	30	112
Poglądy polityczne				
Lewica	25	52	22	125
Centrum	20	58	21	271
Prawica	28	45	28	299
Trudno powiedzieć	9	45	46	254